

Informasjon til pasienter/brukere og pårørende etter varsel om en alvorlig hendelse

Varsel om en alvorlig hendelse

Statens helsetilsyn har mottatt et varsel om en alvorlig hendelse. Virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester har en plikt til å varsle tilsynsmyndighetene om alvorlige hendelser.

Formålet med varselordningen er å sikre rask oppfølging av de alvorligste hendelsene i helse- og omsorgstjenesten. Varselordningen kommer i tillegg til den muligheten pasienter, brukere og pårørende har til å henvende seg direkte til virksomheten og retten de har til å be fylkesmannen om å vurdere helsehjelpen.

Pasienter, brukere og nærmeste pårørende har også en *rett* til å varsle Helsetilsynet om alvorlige hendelser når utfallet av hendelsen er dødsfall eller svært alvorlig skade på pasient/bruker.

Rett til informasjon fra helse- og omsorgstjenesten

Helsetjenesten skal sørge for at du som pasient, bruker eller nærmeste pårørende får tilstrekkelig og god informasjon. Informasjonen skal være tilpasset din situasjon. Den som gir helse- og omsorgstjenesten skal bruke tolk hvis det er nødvendig for å sikre god kommunikasjon.

Pasienter og brukeres rettigheter

Som pasient/bruker har rett til informasjon om skade eller alvorlige komplikasjoner som har oppstått under behandlingen. Dette gjelder uavhengig av om det har skjedd svikt i behandlingen. Dersom skaden eller den alvorlige komplikasjonen vurderes å ha grunnlag i svikt i tjenesten (uventet ut fra påregnelig risiko), skal du som pasient/bruker også få informasjon om hvilke tiltak helse- og omsorgstjenesten vil iverksette for at liknende hendelser ikke skal skje igjen.

Pårørendes rettigheter

Som nærmeste pårørende har du rett til informasjon om hendelsen og oppfølgingen. Pasienten har imidlertid mulighet til å bestemme om det er forhold ved sin situasjon som ikke skal informeres om til nærmeste pårørende. Dette har helse- og omsorgstjenesten plikt til å respektere, og de må da tilpasse dette til hva slags informasjon du som pårørende kan få.

Klageadgang på avgjørelser fra virksomhet som yter helse- og omsorgstjenester
Som pasient/bruker eller pårørende kan du klage på et avslag om informasjon, eller avslag på innsyn i viktige dokumenter, som for eksempel journal. Klagen fremsettes da direkte overfor virksomheten som yter helse- og omsorgstjenesten, som sender den videre til fylkesmannen dersom virksomheten fastholder sitt avslag.

Hva gjør Statens helsetilsyn som tilsynsmyndighet når vi mottar et varsel?

Statens helsetilsyn har som oppgave å undersøke de alvorligste hendelsene som blir varslet. De alvorligste hendelsene er tilfellene hvor det har oppstått et dødsfall eller svært alvorlig skade på pasient eller bruker i tilknytning til ytelse av helse- og omsorgstjenester. Utfallet av hendelsen må også være uventet ut fra påregnelig risiko. Vi innhenter opplysninger fra behandlingsstedet, pasient/bruker og eventuelt pårørende, og deretter gjør vi en vurdering av hvilken måte varselet skal følges opp på videre:

- Noen saker avsluttes etter at vi har innhentet opplysninger fra behandlingsstedet og pasient/bruker eller pårørende og vi vurderer at det ikke er tegn til svikt i tjenesten
- Noen saker ber vi virksomheten som yter helse- og omsorgstjenesten selv å følge opp, eventuelt også med en redegjørelse til Statens helsetilsyn.
- Noen saker oversendes til fylkesmannen for vurdering og eventuell tilsynsmessig oppfølging
- I noen saker gjennomfører Statens helsetilsyn stedlig tilsyn med et team som reiser til behandlingsstedet og gjennomfører samtaler/intervjuer med berørte og ledere for å kartlegge hendelsen som grunnlag for vurdering.

Det er ingen klageadgang på disse beslutningene i Helsetilsynet.

Klageadgang - fylkesmannen

Du har alltid en mulighet til å sende inn en klage til fylkesmannen dersom du mener at du/dine nærmeste ikke har fått forsvarlig behandling og be om at tilsynsmyndigheten vurderer forholdet, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-4. Pasient- og brukerombudet kan veilede deg om dette.

Hvor finner du mer informasjon?

Se www.helsetilsynet.no for mer informasjon om hvordan Helsetilsynet følger opp varsler om alvorlige hendelser. Du kan også lese rapporter som vi utarbeider etter at vi har gjennomført stedlige tilsyn.

Hvilke lovhjemler har vi brukt i dette informasjonsarket?

- Plikt til å varsle tilsynsmyndighetene om alvorlige hendelser: helsetilsynsloven § 6
- Varsel til Statens helsetilsyn om alvorlige hendelser: pasient- og brukerrettighetsloven § 7-6.
- Pasientens og brukerens rett til informasjon: pasient- og brukerrettighetsloven § 3-2
- Informasjon til pasientens eller brukerens nærmeste pårørende: pasient- og brukerrettighetsloven § 3-3.